

דף לט.

עין משפט ב.

או"ח סימן קמו פניף ב

ב. כיון שהתחיל הקורא לקרות ז' בס"ת אסור לספר אפי' בדברי תורה ח', אפי' בין גברא לגברא ט' ואפי' אם השלים הוא הפרשה. ויש מתירים ללמוד בלחש.

וי"א דאם יש עשרה שמקשיבים ושמין לבם לס"ת מותר לספר בד"ת. ויש מתירים למי שתורתו אומנותו.

ויש מתירים למי שקודם שנפתח ס"ת החזיר פניו והראה עצמו שאינו רוצה לשמוע ס"ת אלא ללמוד, ומתחיל ללמוד י'.

ג. לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום בשעת קריאת התורה מותר ק'. מ"מ בפרשת זכור ופרשת פרה ל' שהם בעשרה מן התורה צריך לכוון ולשומעם מפי הקורא.

והנכון שבכל הפרשיות ראוי למדקדק בדבריו לכוון דעתו ולשומעם מפי

ז. ודעת מר"ן לאסור רק בהתחיל לקרות בס"ת אבל בפתחו אותו ועדיין לא התחילו לקרוא מותר דיבור, וכדברי הרמב"ם בפ' י"ב מה"ת הלכה ט'.

ח. ואפי' להורות הלכה, אבל לאפרושי מאיסורא שפיר דמי, כה"ח אות ט'.

ט. שמא ימשך הדיבור בד"ת אף בשעה שקוראין, אבל דעת הב"ח והפר"ח להקל בין גברא לגברא ללמוד בלחש, אבל יזהר לענות ברכו ואמן בכוונה על ברכות העולה, כה"ח אות י'.

י. וכן מותר להורות הלכה בין גברא לגברא, מ"ב אות ו'. אבל בדברים בטלים אסור בין גברא לגברא.

י. וכתבו האחרונים דראוי להחמיר חוץ מלעסוק בד"ת בלחש בין גברא לגברא, כה"ח אות י"ג. והשל"ה מחמיר מאוד בזה. שם אות י"ד.

כ. ולקרות שנים מקרא ואחד תרגום משמע שמותר, ודין זה מוסכם ממה שלא הביאו מר"ן השו"ע בשם י"א, וכ"כ בסי' רפ"ה סעיף ה' בסתמא, ודלא כהפר"ח שחולק בזה. וכתב בת"ה אפי' דליכא עשרה שמקשיבים לקריאת התורה מותר. וכ"כ המ"א בס"ק ה', מ"מ זה מדינא אבל כבר סיים השו"ע דהנכון שבכל הפרשיות ראוי למדקדק בדבריו לכוון דעתו לשומעם מפי הקורא, וזה חוזר גם על קריאת שנים מקרא ואחד תרגום, ועיין בכה"ח אות ט"ז.

ל. כאן פשיטא ליה למר"ן השו"ע דשניהם דאורייתא ולא כמו שכתב בסי' תרפ"ה דכתב זה בשם י"א. ברכי יוסף אות ב'.

הקורא.

עין משפט ג.

או"ח סימן קכח פעיף ו

ו. אע"פ שנטלו הכהנים ידיהם שחרית חוזרים ונוטלים ידיהם מ' עד הפרק שהוא חבור היד והזרוע.^ג

הלוי יוצק מים על ידיהם^ס, וקודם לכן יטול הלוי את ידיו.

הגה: ולא נהגו הלויים ליטול ידיהם תחלה וסומכים על נטילת שחרית.

עין משפט ד.

או"ח סימן קכח פעיף יא

יא. כשמחזירין פניהם^ע כלפי העם מברכים אשר קדשנו בקדושתו של

מ. סוטה ל"ט ע"א שנאמר "שאו ידיכם קודש וברכו את ה'" ולא ישהה יותר משיעור הילוך כ"ב אמה, ובשעת הדחק אפשר לסמוך על דעת הרמב"ם דסומך על נטילת שחרית, כה"ח אות ל"ה.

אבל בלא נטל שחרית לא יעלה דלא מהני מידי דמנקי אלא לתפלה ולא לעליה לדוכן, שם אות ל"ו.

ג. כדרך שמקדשין בעבודה, רמב"ם פ' ט"ו מהלכות תפילה מחולין ק"ו ע"ב, וביוה"כ לא יטול יותר מסוף קשרי אצבעותיו, כה"ח אות ל"ט.

ס. ע"פ הזוהר בפ' נשא דף קמ"ו ע"א, ואם אין שם לוי יטול ע"י עצמו אך י"א דאם אין שם לוי יטול ע"י בכור לאם, ועיין בכה"ח אות מ' דסיים דאם אין לוי יטול הכהן בעצמו.

וכתב המ"א בס"ק ח' דבעינן מים שלא נשתנו מבריינתן וכח גברא דומיא דכהנים בעבודתם, וכן בעינן כלי ורביעית כדין נט"י, כה"ח אות מ"ג.

ז. כתב הט"ז בסי' תקי"א ס"ק ח' דאסור לשפוך מי ורדים לתוך המים שנוטלים בהם הכהנים אח"כ ידיהם דהוי מוליד ריח ואפי' מערב שבת ויו"ט ג"כ אסור כי אח"כ ע"י נטילתם מוליד ריח בידי הכהנים, וכן אסור לאדם לרחוץ פניו וזקנו במי ורדים משום מוליד ריחא בשער זקנו. וכך כתב המ"א שם בס"ק י"א וכאן בס"ק ח' אך החכם צבי חלק על דבריהם וכתב דאין מוליד ריחא בבשר אדם ולא באוכלין ומשקין. ועיין בכה"ח אות מ"ד מה שהאריך והסיק לענין דינא דאם מכוין להוליד ריח אסור כיון שרבו האוסרים, אבל אם נותן באוכלין ובמשקין כדי למתקם או שופך לתוך ידיו כדי להריח במי הורדים ואינו מכוון להוליד ריח יש להתיר.

ע. והמנהג להתחיל הברכה כלפי ההיכל ובאמצע הברכה מחזירים פניהם כלפי העם לצאת כל הדעות, כה"ח אות ע"ג.

אהרן וצונו לברך את עמו ישראל באהבה פ.

עין משפט ה.

או"ח סימן קכח סעיף ט

ט. כשעוקרים הכהנים רגליהם **ז** לעלות אומרים ירמה"א שתהא ברכה זו שצויתנו לברך את עמך ישראל ברכה שלמה ולא יהיה בה מכשול ועון מעתה ועד עולם, ומאריכים בתפלה זו עד שיכלה אמן של הודאה מפי הצבור **ק**.

עין משפט ו.

או"ח סימן קכח סעיף טו

טו. אחרי שסיימו הכהנים חוזר הש"ץ לומר שים שלום, ואז הכהנים מחזירים פניהם להיכל, ואומרים רבון העולמים עשינו מה שגזרת עלינו, עשה אתה כמו שהבטחתנו **ר** וכו'.

הגה: ומאריכים בה עד שיסיים הש"ץ ברכת המברך את עמו ישראל בשלום כדי שיענו הצבור אמן על שניהם.

דף לט:

עין משפט א.

או"ח סימן קכח סעיף טז

טז. אין הכהנים רשאים להחזיר פניהם להיכל עד שיתחיל הש"ץ "שים

פ. כדי שיתנו דעתם הכהנים לברך בכוונת הלב ותשרה הברכה ויתנו גם לדעתם לאהוב את ישראל וישראל יתנו דעתם לאהוב הכהנים, ועיין בכה"ח אות ע"ה מש"כ בשם הזוהר.

ו ואם הכהן שונא הצבור או הקהל שונא אותו לא ישא כפיו כי סכנה הוא לו אלא יצא מבהכנ"ס, כה"ח אות ע"ו.

ז. והיום שעומדים על הדוכן בשעה שמתחיל רצה תחלה יאמרו מודים עם הש"ץ ואח"כ אומרים ה-יהי רצון, כה"ח אות נ"ז, ולפני כן אומרים לשם יחוד שם.

ק. לאו דוקא עד שיכלה אמן, אלא עד שיסיים הש"ץ ולך נאה להודות, כדי שיענו הצבור אמן על שתיהם וגם כדי שהכהנים בעצמם יוכלו לענות אמן אחר ברכת ההודאה, כה"ח אות נ"ט.

ר. כמו שהבטחתנו, היינו שנאמר ואני אברכם.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ש"לום" ואינם רשאים לכוף אצבעותיהם ^ש עד שיחזרו פניהם, ועומדים שם ואינם רשאים לעקור משם עד שיסיים הש"ץ ברכת שים שלום. וי"א עד שיסיימו הקהל אמן ^ת אחר ברכת "שים שלום" וכן המנהג.

עין משפט ב.ג.ד.ה. אר"ח סימן קכה סעיף יח

יח. אין המקריא כהנים רשאי לקרות עד שיכלה אמן מפי הצבור ^א. ואין הכהנים רשאים להתחיל בברכה עד שתכלה מלת כהנים מהקורא, ואינם מתחילין ביברכה עד שיכלה אמן מפי כל הצבור ^ב, ואינם מתחילים בתיבה עד שתכלה התיבה מפי המקריא, ואין הצבור עונה אמן עד שתכלה הברכה מפי הכהנים.

הגה: ולא יתחילו הכהנים רבון העולמים עד שיכלה אמן מפי הצבור.

עין משפט ו.ז. אר"ח סימן קכה סעיף טז

טז. אין הכהנים רשאים להחזיר פניהם להיכל עד שיתחיל הש"ץ "שים שלום" ואינם רשאים לכוף אצבעותיהם ^ג עד שיחזרו פניהם, ועומדים שם ואינם רשאים לעקור משם עד שיסיים הש"ץ ברכת שים שלום. וי"א עד שיסיימו הקהל אמן ^ד אחר ברכת "שים שלום" וכן המנהג.

- ש.** שכל זמן שפניהם כלפי העם יהיו ידיהם פרושות לחול עליהם הברכה. ויזהרו שלא לדבר עד שירדו מן הדוכן, כה"ח אות צ"ח.
- ת.** דקודם אמן לא נסתיימה הברכה, ט"ז ס"ק י'.
- א.** ולא כל הצבור, אבל בסוף הסעיף כתב שהכהנים לא יתחילו יברכה עד שיכלה אמן מפי כל הצבור, ושאי שם כדי שיכוונו הצבור לברכת כהנים, אך יש להחמיר בכולם עד שיכלה מפי כל הצבור, כה"ח אות ק"ו.
- ב.** מתוס' בסוטה ל"ט ע"ב אף שלגבי הוצע אמרינן בברכות מ"ז ע"א לענין ברכת המוציא דאין הוצע רשאי לבצוע עד שיכלה אמן מפי רוב העונים, מ"מ לענין ברכת כהנים בעינן שכולם ישמעו הברכה, ט"ז ס"ק י"ב.
- ג.** שכל זמן שפניהם כלפי העם יהיו ידיהם פרושות לחול עליהם הברכה. ויזהרו שלא לדבר עד שירדו מן הדוכן, כה"ח אות צ"ח.
- ד.** דקודם אמן לא נסתיימה הברכה, ט"ז ס"ק י'.

עין משפט ז.ט.

או"ח סימן קמא פעיף ה

ה. ה. אין הצבור רשאים לענות אמן עד שתכלה הברכה מפי המברך, ואין הקורא רשאי לקרות בתורה עד שיכלה אמן מפי הצבור ^ה.

עין משפט י.כ.

או"ח סימן קמה פעיף א

א. א. בימי חכמי הגמ' היו נוהגים לתרגם כדי שיבינו העם ^י. ואין הקורא רשאי לקרות למתורגמן יותר מפסוק אחד, ואין הקורא רשאי להגביה קולו ^ז יותר מן המתורגמן וכן אין הקורא רשאי לסייע למתורגמן שלא יאמרו תרגום כתוב בתורה ^ח.

עין משפט ל.

או"ח סימן רפב פעיף ה

ה. ה. אם לא נמצא מי שיודע להפטיר אלא אחד מן הקוראים שעלו כבר אומר הש"ץ קדיש אחר קריאת הפרשה וזה שרוצה להפטיר חוזר ^ט לקרות ולברך תחלה וסוף.

הגה: ואם לא אמר קדיש מפטיר מי שעלה שביעי אם יודע.

ואם יש אחרים שיודעים להפטיר לא יפטיר מי שעלה כבר.

עין משפט מ.

או"ח סימן קמז פעיף ז

ו. ו. אין המפטיר מתחיל ^י עד שיגמרו לגלול כדי שלא יהיה טרוד הגולל

ה. ה. ואפי' יש מאריכין יש להמתין עליהם כמ"ש בסי' קכ"ח סעיף י"ח, מ"א ס"ק ו'. והמנהג שהש"ץ עונה אמן בקול רם כדי שיבינו הצבור שמתחיל לקרוא, שם אות כ"ד.

ו. מגילה כ"ג.

ז. שנאמר "משה ידבר והאלהים יענו בקול" בקולו של משה, ברכות מ"ה ע"א, מ"א ס"ק א'. וכתב הרמב"ם בפ' י"ב מהלכות תפלה דלא כל המקראות מתרגמין אותם, ע"ש.

ח. ה. ומטעם זה החזן לא יתרגם ואברהם זקן לחתן אלא אחר יאמר התרגום שלא יאמרו שתרגום כתוב בס"ת, אך אם אין אחר יכול החזן גם לתרגם, כה"ח אות ד'.

ט. ואפי' אם הוא כהן או לוי שכבר עלה אומר הש"ץ כשעולה למפטיר "אע"פ שהוא כהן", כה"ח אות נ'.

י. אפי' בברכות ההפטר. לבוש.

ויוכל לשמוע ההפטרה.

א"ח סימן רפד פעיף ו

ו. אין המפטיר מתחיל להפטיר עד שיגמור הגולל לגולל הס"ת כ.

עין משפט נ. א"ח סימן קמח פעיף א

א. אין הש"ץ רשאי להפשיט התיבה בצבור כל זמן שהם בבית הכנסת במקום, והיינו בזמן שהיו מביאין ס"ת מבית אחר שהיה משתמר בו.

עין משפט ס. א"ח סימן קמט פעיף א

א. אין הצבור רשאים לצאת מבית הכנסת עד שיצניעו הס"ת ל. הגה: ואם אינו יוצא אלא יחיד מ מותר.

הגה: מצוה לכל מי שעובר הס"ת לפניו ללוותו עד הארון שלה, וכן הגולל ילך אחר הס"ת עד לפני הארון. ויש שכתבו שמביאין התינוקות לנשק התורה כ כדי לחנכם ולזרזם במצות, וכן נוהגין.

כ. כדי שגם הגולל ישמע ויבין המפטיר.
ל. היינו במקום שמצניעים אותה אחר ובא לציון, אבל במקום שמצניעים אותה לפני ובא לציון בלא"ה אסור לצאת לפני קדושא דסדרא.
ו. ונהגו להניח הס"ת זקוף בארון אבל על צדו אינו דרך כבוד. וכל מי שעושה כן מוחזין בידו, כה"ח אות ב'.
מ. היינו אחד אחד מותר ובלבד שלא יצאו רובן.
נ. גם לגדולים מצוה לנשק התורה. ונהגו שהש"ץ הקורא מלוה אותה והוא שליח צבור גם בזה, כיון שא"א שכולם ילוו אותה ויבואו לידי דוחק.
ו. ויש לאדם ליזהר הרבה בכבוד התורה בכל מה שאפשר כי היא עץ חיים והיא הנותנת לנו אורך ימים ושנות חיים, כה"ח אות י'.